

Samenwerken met het netwerk

“Denk niet voor het netwerk, maar betrek ze gewoon”

Ouders, familie, vrienden en/of burens leveren een grote bijdrage aan het welzijn, welbevinden en kwaliteit van leven van cliënten. Radar wil de betrokkenheid en actieve deelname van het sociale netwerk van cliënten dan ook stimuleren én ondersteunen. Maar hoe dan? Wat is daarvoor nodig? De pilot ‘Samenwerken in het netwerk’ moet de juiste handvatten gaan bieden. Negen integrale teams doen eraan mee.

Gilberte Pinckaers, projectmanager: “Grotere betrokkenheid van familie en mantelzorgers zorgt voor een betere kwaliteit van leven. Maar in de praktijk blijkt het toch vaak lastig om het netwerk te betrekken. We zijn het niet gewend en vinden het soms moeilijk. Ook kunnen vooroordelen in de weg zitten. Met deze pilot (zie kader) willen we bereiken dat begeleiders, familieleden en het netwerk op een goede manier met elkaar in gesprek gaan en elkaar ondersteunen. We hopen dat familieleden en mantelzorgers zich meer uitgenodigd voelen de sociale band met de cliënt (weer) op te pakken en te onderhouden. Niet omdat het moet, maar vanuit een intrinsieke motivatie.”

Erkenning voor familie

Paula Mena Lagos werkt als begeleidster in woonvorm Jacintahof (integraal team Centrum-Oost) in Brunssum. “Ik vind de pilot erg leerzaam en inspirerend. Nuttig ook, want het netwerk is enorm belangrijk voor onze cliënten. Zij kennen hun familielid langer en anders dan wij en zo kunnen we elkaar aanvullen. Wij leren op een andere manier naar familie kijken en krijgen instrumenten aangereikt die de dialoog op gang moeten brengen. Voor familieleden die veel doen voor onze cliënten zie ik deze pilot als erkenning en waardering. Het probleem is dat we vaak te groot denken, maar met kleine stappen komen we er ook.”

Concreet werkt het best

Ook Fransien Pelzer, van integraal team Zuid-Oost1 in Maastricht, is enthousiast. “Ik sta meer stil bij het netwerk, vraag me bewuster af welke persoon iets voor mijn cliënten kan betekenen. Wat ik heb gemerkt is dat een concrete taak, bijvoorbeeld een bril kopen met de cliënt, beter werkt dan het meer algemene ‘een keer koffie drinken’. De cliënt is altijd ontzettend blij met de ondersteuning van een familielid en dat zie ik als een grote stimulans. Belangrijk leerpunt is dat je mensen waardeert zoals ze zijn en dat ook accepteert. Ik hoop dat deze pilot ervoor zorgt dat we beter in gesprek komen met familieleden en dat het netwerk zich meer betrokken gaat voelen.”

Niet loslaten, maar anders vasthouden

Sonja Schatorjé is de moeder van Danielle. “Wij zijn al jaren nauw betrokken bij de zorg voor onze dochter Danielle die begeleid zelfstandig woont. Een tijdje geleden werd ik gebeld of ik wilde deelnemen aan de pilot. Bij de eerste bijeenkomst bleek het echter niet om Danielle te gaan, maar om haar vriend Joep. Joep heeft, behalve een pleegzus, geen enkele familie. Wij nemen die taak graag op ons. Onze betrokkenheid doet Joep goed en daarmee ook onze dochter.” Sonja erkent dat een netwerk een grote bijdrage levert aan het welzijn van cliënten. “Gelukkig heeft Danielle veel mensen op wie ze kan terugvallen, maar helaas is niet iedereen zo fortuinlijk. Juist daarom vind ik het waardevol dat Radar investeert in het netwerk van cliënten.” Sonja memoreert nog de voorstelling Familiefabels. “Een feest van herkenning, dat veel emotie met zich mee bracht. “Vooral de uitspraak ‘het gaat niet om loslaten, maar om anders vasthouden’, is mij bij gebleven.”

Verhalen van anderen

Trout Henssen is zus van cliënt Mia, tevens haar bewindvoerder en eerste aanspreekpunt. “Ik vind dit een goed initiatief. Jammer dat bij de eerste bijeenkomst vrij weinig verwanten waren, een gemiste kans. Ik heb genoten van

de theatervoorstelling. Hele herkenbare situaties, mooie interactie van de acteurs met de zaal en dialoog tussen mensen in de zaal. Zo kreeg je ook de verhalen van andere mensen mee, en kom je erachter dat iedereen tegen dezelfde dingen aanloopt. Ik ben nu benieuwd naar de volgende fase die in augustus start.”

Mooie resultaten

Gilberte: “De pilot loopt tot en met eind december, maar we zien nu al de positieve effecten. Een begeleider vertelde bijvoorbeeld over een cliënt die een aantal weken drie maal daags naar het ziekenhuis moest. Omdat zijn broer in de Randstad woont, was deze niet benaderd. Totdat de begeleider gewoon belde in de hoop dat hij misschien het weekend zou komen. De broer kwam meteen met een oplossing; als hij in de woonvorm mocht slapen, kon hij drie weken lang deze zorg overnemen. Het leerpunt: denk niet voor het netwerk, maar betrek ze gewoon. Het resultaat kan onverwacht mooi zijn. Maar ook als mensen niet willen helpen, kan daar een hele valide reden achter zitten waar je pas achter komt als je erover praat.”

Nieuwsbrief

Wat gaat Paula’s team nu anders doen? “We hebben afgesproken om beter en gestructureerder te gaan communiceren met het netwerk van onze cliënten. Er komt een nieuwsbrief met allerlei interessante berichten over de woonvorm, maar ook oproepen om eens aan te schuiven bij de koffie. Insteek is dat we op een hele laagdrempelige manier contact leggen en de relatie versterken.”

Samenwerken met het netwerk is een methode die bestaat uit vier onderdelen:

- Nulmeting (de Samenspelscan): hoe staat het met de samenwerking met het netwerk? Wat gaat goed en wat kan beter?
- Interactieve voorstelling Familiefabels: ludieke en herkenbare presentatie van misverstanden en vooroordelen (voor medewerkers en netwerk)
- COUP-training (voor medewerkers). COUP staat voor: Contact leggen en onderhouden, Ondersteuning bieden aan familie, Uitnodiging van familie en Participatie van familie
- Klantarena voor cliënten en mantelzorgers/familie: welke behoeften heeft het netwerk, in gesprek over wederzijdse verwachtingen

De pilot wordt inhoudelijk begeleid door Vilans, een landelijk expertisecentrum.